

RAADSVOORSTEL

Gemeente Zeist

Portefeuillehouder J. Langenacker
Opsteller Raadsgriffie (F.J.A. Meijer-de Leeuw)
Zaak/stuknummer 995084 / RV26.003
Datum voorstel 20 januari 2026

Ontvangst griffie 20 januari 2026
Ronde Tafel n.v.t.
Debat n.v.t.
Raadsvergadering 3 maart 2026

Onderwerp

Rekenkamerrapport Slagkracht en innovatie in Zeist

Doel van het voorstel

Het verbeteren van de slagkracht van de gemeente Zeist en de raad beter in positie brengen om zijn kaderstellende en controlerende rol uit te oefenen.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de conclusies uit het rekenkamerrapport 'Slagkracht en innovatie in Zeist' van 7 oktober 2025;
2. Kennis te nemen van de aanbevelingen uit dit rapport en het college opdracht te geven het volgende uit te voeren:
 - a. jaarlijks een bijeenkomst met raad en college te organiseren om te spreken over toekomstige ontwikkelingen die impact hebben op Zeist en over (de prioritering van) strategische opgaven op de middellange en lange termijn;
 - b. de vraag 'wat doen we dan niet?' expliciet onderdeel te maken van de bestuurlijke prioritering en de raad in positie te brengen om hierin de kaderstellende rol te nemen;
 - c. de raad eerder te informeren over afwijkingen in realisatie en financiën en de ontwikkeling van de primitieve naar de gewijzigde begroting; daarbij ook inzicht te bieden in verklaringen en oplossingsrichtingen voor afwijkingen in financiën en realisatie;
 - d. de monitoring en sturing op realisatie verder te professionaliseren om planningsoptimisme te voorkomen;
 - e. lessen uit innovatieve projecten in de organisatie te verankeren en te blijven vernieuwen met behulp van best practices uit andere gemeenten.

Besluit Raad

Conform unaniem besloten 33 voor / 0 tegen

Inhoud (korte samenvatting)

De Rekenkamer Zeist heeft onderzoek gedaan naar de slagkracht van de gemeente Zeist. De raad wordt voorgesteld een besluit te nemen over de conclusies en aanbevelingen uit het rapport van de rekenkamer.

VERDIEPING

Inleiding

De Rekenkamer Zeist heeft onderzocht of de gemeente Zeist voldoende slagkracht heeft om haar ambities te kunnen realiseren. Onder slagkracht verstaat de rekenkamer 'het vermogen om effectief en efficiënt te handelen bij het uitvoeren van beleid, het oplossen van problemen en het bieden van diensten aan inwoners'. Het rapport is besproken in de Ronde Tafel van 2 december 2025. Geconcludeerd is dat het goed zou zijn om het rapport ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

ARGUMENTEN VOOR EN TEGEN

1.1 De conclusies vormen de basis voor de aanbevelingen

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de slagkracht van de gemeente Zeist. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek heeft hij een aantal conclusies getrokken. De rekenkamer concludeert – kort samengevat – dat het beeld van de slagkracht in de gemeente wisselt. De rekenkamer geeft aan dat aan de ene kant relatief weinig beperkingen zijn te zien in slagkracht voor het uitvoeren van activiteiten, maar dat aan de andere kant bij investeringen knelpunten zijn te zien op het gebied van slagkracht. De rekenkamer constateert dat delen van de budgetten onbenut blijven en worden doorgeschoven naar andere jaren. Deze conclusies vormen vervolgens de basis voor de aanbevelingen aan het college en aan de raad. Door kennis te nemen van de conclusies uit het rapport kan de raad vervolgens beoordelen of hij de aanbevelingen wil onderschrijven en overnemen.

2.1 Door het uitvoeren van de aanbevelingen kan de slagkracht worden verbeterd en kan de raad zijn kaderstellende en controlerende rol beter uitoefenen.

Op basis van de conclusies heeft de rekenkamer een aantal aanbevelingen gedaan om de slagkracht van de gemeente te verbeteren en u als raad beter in positie te brengen voor het uitvoeren van de kaderstellende en controlerende rol. Als raad geeft u aan wat u van het college verwacht ten aanzien van de uitvoering van deze aanbevelingen.

De aanbevelingen aan de raad zijn:

1. Ga als raad in gesprek over prioritering op de middellange en lange termijn, gebruik makend van de Lange Termijn Agenda;
2. Organiseer samen met het college een moment in het jaar om te anticiperen op de toekomst;

De aanbevelingen aan het college zijn:

3. Maak de vraag ‘wat doen we dan niet?’ expliciet onderdeel van de bestuurlijke prioritering en breng de raad in positie om hier de kaderstellende rol in te nemen;
4. Informeer de raad eerder over afwijkingen in realisatie en financiën en de ontwikkeling van de primitieve naar de gewijzigde begroting. Bied daarbij inzicht in verklaringen en oplossingsrichtingen voor afwijkingen in financiën en realisatie;
5. Professionaliseer de monitoring en sturing op realisatie verder om planningsoptimisme te voorkomen;
6. Veranker lessen uit innovatieve projecten in de lijn en blijf vernieuwen met behulp van best practices uit andere gemeenten.

2.2 Het college heeft in haar bestuurlijke reactie al enkele voorstellen gedaan om de aanbevelingen uit te voeren

Het college heeft een bestuurlijke reactie gegeven op het rekenkamerrapport en hoe zij wil omgaan met de daarin gedane aanbevelingen. Het college geeft onder meer aan:

- een voorstel aan de auditcommissie te zullen voorleggen voor een effectievere inrichting van de huidige P&C-documenten om de sturingsinformatie voor de raad op investeringen inzichtelijk te maken waardoor een beeld ontstaat over de slagkracht van de gemeente opdat deze raad en college in staat stellen het strategische gesprek te voeren. Hierbij zal het college ook expliciet voorstellen doen over ‘wat we dan niet meer doen’;
- in een werkbijeenkomst met de raad graag een aantal casussen te willen doorlopen, waaruit de complexiteit en dilemma's blijken waar de gemeente mee te maken heeft in het dynamische krachtenveld waarin zij zich bevindt.

Tijdens de bespreking in de Ronde Tafel van 2 december 2025 heeft burgemeester Langenacker toegezegd om dat het voorstel aan de auditcommissie in het 1^e kwartaal 2026 beschikbaar is. Verder deed zij de suggestie om te kijken of er jaarlijks een bijeenkomst kan worden gepland om als raad en college te anticiperen op de toekomst.

TOELICHTING

Participatie

Niet van toepassing op dit voorstel.

Financiële toelichting

Voor het onderzoek van de Rekenkamer Zeist is budget opgenomen in de begroting. Als er extra budget nodig is voor de uitvoering van de aanbevelingen dat niet gedekt kan worden uit de beschikbare budgetten, kan het college hiervoor een voorstel aan de raad voorleggen.

Juridische aspecten

Niet van toepassing op dit voorstel.

Duurzame aspecten

Niet van toepassing op dit voorstel.

Samenhang met andere projecten

Niet van toepassing op dit voorstel.

VERDERE PROCES

Planning en uitvoering

In het 1^e kwartaal van 2026 zal het college een voorstel aan de auditcommissie voorleggen voor een effectievere inrichting van de P&C-documenten om de sturingsinformatie voor de raad beter inzichtelijk te maken.

Verder is het college op grond van artikel 185a Gemeentewet verplicht de raad jaarlijks een overzicht te sturen van de voorstellen die de rekenkamer aan het college heeft gedaan. Daarbij dient het college aan te geven wat haar standpunt is over die voorstellen en hoe zij daaraan een vervolg heeft gegeven. De rekenkamer zal, op basis van de uitvoering van dit wetsartikel door het college, en in afstemming met de auditcommissie, te zijner tijd bepalen of een doorwerkingsonderzoek van de rekenkamer na een aantal jaar nodig is.

Communicatie

Het besluit van de gemeenteraad wordt via de gebruikelijke communicatiemiddelen (raadsinformatiesysteem en nieuwsbrief van de gemeenteraad) bekend gemaakt. Daarnaast wordt de rekenkamer geïnformeerd.

Evaluatie

Niet van toepassing.

BIJLAGEN

1. Rekenkamerrapport Slagkracht en innovatie Zeist van 7 oktober 2025 met bijlagen:
 - a. Praatplaat 'Slagkracht van de gemeente Zeist'
 - b. Bestuurlijke reactie van het college op rekenkameronderzoek Slagkracht (5 november 2025)

Namens de agendacommissie,

drs. E.M.H. Lemaier, griffier

RAADSBSLUIT

Gemeente **Zeist**

Behoort bij raadsvoorstel 'Rekenkamerrapport Slagkracht en innovatie in Zeist'
Nummer RV26.003

De raad van de gemeente Zeist;

Gelezen het voorstel van de agendacommissie van 20 januari 2026;

BESLUIT:

1. Kennis te nemen van de conclusies uit het rekenkamerrapport 'Slagkracht en innovatie in Zeist' van 7 oktober 2025;
2. Kennis te nemen van de aanbevelingen uit dit rapport en het college opdracht te geven het volgende uit te voeren:
 - a. jaarlijks een bijeenkomst met raad en college te organiseren om te spreken over toekomstige ontwikkelingen die impact hebben op Zeist en te spreken over (de prioritering van) strategische opgaven op de middellange en lange termijn;
 - b. de vraag 'wat doen we dan niet?' expliciet onderdeel te maken van de bestuurlijke prioritering en de raad in positie te brengen om hier de kaderstellende rol in te nemen;
 - c. de raad eerder te informeren over afwijkingen in realisatie en financiën en de ontwikkeling van de primitieve naar de gewijzigde begroting; daarbij ook inzicht te bieden in verklaringen en oplossingsrichtingen voor afwijkingen in financiën en realisatie;
 - d. de monitoring en sturing op realisatie verder te professionaliseren om planningsoptimisme te voorkomen;
 - e. lessen uit innovatieve projecten in de lijn te verankeren en te blijven vernieuwen met behulp van best practices uit andere gemeenten.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 3 maart 2026

De raad voornoemd,

drs. E.M.H. Lemaier, griffier

drs. J. Langenacker, voorzitter